

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL SAUGOMŲ TERITORIJŲ TIPINIŲ APSAUGOS REGLAMENTŲ PATVIRTINIMO

2004 m. rugpjūčio 19 d. Nr. 996
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:
Patvirtinti Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

SAUGOMŲ TERITORIJŲ TIPINIAI APSAUGOS REGLAMENTAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Veiklą saugomose teritorijose reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 2001, Nr. 108-3902), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr. [3-37](#)) ir kiti įstatymai, saugomų teritorijų nuostatai, saugomų teritorijų planavimo dokumentai; saugomų teritorijų, jų zonų, teritorijos dalių ar paveldo objektų individualūs apsaugos reglamentai; saugomų teritorijų regioniniai architektūriniai reglamentai, įskaitant laikinuosius reglamentus; apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų saugomose teritorijose, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo, šie reglamentai.

2. Saugomų teritorijų tipiniai apsaugos reglamentai (toliau vadinama - šie Reglamentai) yra kraštovaizdžio tvarkymo zonų, nustatomų rengiant saugomų teritorijų tvarkymo planus (planavimo schemas), kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimai.

3. Šiuose Reglamentuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)) vartojamas sąvokas.

4. Valstybiniuose parkuose išskiriamos šios funkcinio prioriteto zonos: konservacinio (rezervatai ir draustiniai), ekologinės apsaugos, rekreacinio, ūkinio ir kitos paskirties. Biosferos rezervatuose išskiriamos šios funkcinio prioriteto zonos: konservacinio (gamtiniai rezervatai ir draustiniai) ir ekologinės apsaugos prioritetų, taip pat eksperimentų, ekosistemų atkūrimo ir šiai teritorijai būdingos ūkinės veiklos zonos. Biosferos poligonuose taip pat gali būti išskirtos įvairios funkcinės paskirties zonos. Valstybiniuose rezervatuose ir draustiniuose gali būti išskiriama tik konservacinio funkcinio prioriteto zona.

5. Vienoje funkcinio prioriteto zonoje gali būti išskiriamos kelios kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos sudaro teritorijos kraštotvarkinių kategorijų sistemą, skirstomą į konservacinės, miškų ūkio, žemės ūkio ir kitos pagrindinės paskirties ir vandens ūkio paskirties žemės zonų grupes (tvarkymo reglamentus). Konkrečios kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatomos saugomos teritorijos tvarkymo plano brėžinyje M 1:10000-1:35000. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos išskiriamos atsižvelgiant į pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir teritorijos apsaugos ir naudojimo pobūdį. Nustatomas kraštovaizdžio tvarkymo pobūdis nepriklauso nuo žemės nuosavybės formos ir taikomas visiems žemės savininkams, valdytojams ir naudotojams.

6. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų apsaugos, naudojimo ir tvarkymo būtinosios sąlygos (reikalavimai) gali būti detalizuojami pagal konkrečios vietos sąlygas ir ypatumus. Saugomai teritorijai ar jos daliai, kuriai suteiktas Europos Bendrijos svarbos saugomos teritorijos statusas, papildomai taikomi Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#)).

7. Gamtos paveldo objektai saugomi ir tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Saugomų gamtinių kraštovaizdžio objektų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1463 (Žin., 1997, Nr. [119-3100](#)), ir Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)). Kultūros paveldo objektai (nekilnojamosios kultūros vertybės) ir jų teritorijos saugomi ir tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir

kitais teisės aktais, o šių objektų ir jų teritorijų apsaugą nuo fizinio ir vizualinio poveikio (vizualinės taršos) reglamentuoja šie Reglamentai ir kiti teisės aktai.

II. KONSERVACINĖS PASKIRTIES ŽEMĖS KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO ZONŲ REGLAMENTAS

8. Išskiriamos šios konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupės:

- 8.1. rezervatiniai miškai, pievos, pelkės, smėlynai;
- 8.2. rezervatiniai vandenys;
- 8.3. rezervatiniai architektūriniai (archeologiniai) kompleksai;
- 8.4. gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijos.

9. Rezervatiniai miškai, pievos, pelkės, smėlynai - tai ypatingos vertės natūralūs gamtiniai kompleksai, reprezentuojantys svarbiausius šalies biocenozijų tipus. Juose gali būti išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

9.1. griežtos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:

9.1.1. draudžiama ūkinė veikla, išskyrus atvejus, nurodytus šių Reglamentų 9.1.4 punkte, taip pat gaisrų gesinimą, biologines ir profilaktines miškų sanitarinės apsaugos (išskyrus sanitarinius kirtimus, kurie draudžiami) priemonės epizootijų ir masinio kenkėjų plitimo atvejais, kvartalinių linijų ir esamų kelių priežiūrą;

9.1.2. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus, vykdyti monitoringą;

9.1.3. leidžiama įrengti mokomuosius takus, lankytis mokomaisiais tikslais;

9.1.4. vietiniams gyventojams gali būti leidžiama uogauti ir grybauti rezervatų nuostatuose nustatyta tvarka;

9.2. griežtos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zonoje gali būti išskiriama išimtinai mokslo interesams skiriama absoliučios apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo pozonė, kurioje:

9.2.1. draudžiama ūkinė veikla, natūralių gamtinių procesų reguliavimas;

9.2.2. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus, vykdyti monitoringą;

9.3. reguliuojamos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:

9.3.1. draudžiama naudoti gamtos išteklius ir vykdyti kitą ūkinę veiklą, išskyrus atvejus, nurodytus šių Reglamentų 9.3.7 punkte, taip pat tvarkymo darbus, kuriais siekiama išsaugoti retas augalų, grybų ir gyvūnų rūšis ir bendrijas;

9.3.2. leidžiama gesinti gaisrus ir įgyvendinti biologines ir profilaktines miškų sanitarinės apsaugos priemonės epizootijų ir masinio kenkėjų plitimo atvejais, taip pat vykdyti kvartalinių linijų ir esamų kelių priežiūrą;

9.3.3. leidžiama vykdyti rezervatų planavimo dokumentuose numatytus ugdomuosius kirtimus ir būtinus miškų priešgaisrinės apsaugos profilaktikos darbus - įrengti ir mineralizuoti priešgaisrines juostas, vykdyti sanitarinius kirtimus;

9.3.4. leidžiama vykdyti rezervatų planavimo dokumentuose numatytas gamtinių ekosistemų atkūrimo ir formavimo priemones, kirsti krūmus, šienauti ir ganyti pievose arba pelkėse, siekiant išsaugoti retas augalų, grybų ir gyvūnų rūšis ir bendrijas;

9.3.5. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus, vykdyti monitoringą, inventorizuoti saugomus kompleksus, objektus ir miškus;

9.3.6. leidžiama įrengti mokomuosius takus, lankytis mokomaisiais ir pažintiniais tikslais;

9.3.7. vietiniams gyventojams gali būti leidžiama uogauti ir grybauti rezervatų nuostatuose nustatyta tvarka.

10. Rezervatiniai vandenys - tai gamtiniuose rezervatuose esantys vandens telkiniai. Juose gali būti išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

10.1. griežtos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:

10.1.1. draudžiama ūkinė veikla, išskyrus vandens ekosistemų sanitarinės apsaugos priemonių vykdymą kilus epizootijoms;

10.1.2. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus, vykdyti monitoringą, inventorizuoti saugomus kompleksus ir objektus;

- 10.1.3. leidžiama lankytis mokomaisiais tikslais;
- 10.2. griežtos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zonoje gali būti išskiriama išimtinai mokslo reikmėms skirta absoliučios apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo pozonė, kurioje:
  - 10.2.1. draudžiama ūkinė veikla, natūralių gamtinių procesų reguliavimas;
  - 10.2.2. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus, vykdyti monitoringą, inventorizuoti saugomus kompleksus ir objektus;
- 10.3. reguliuojamos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:
  - 10.3.1. draudžiama naudoti gamtos išteklius ir vykdyti kitą ūkinę veiklą, išskyrus tvarkymo darbus, kuriais siekiama išsaugoti vertingas hidrobiocenozes;
  - 10.3.2. draudžiama naudoti gamtos išteklius ir vykdyti kitą ūkinę veiklą, išskyrus hidrobiocenozės apsaugos darbus ištikus stichinei nelaimei ar avarijai;
  - 10.3.3. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus, vykdyti monitoringą, inventorizuoti saugomus kompleksus ir objektus;
  - 10.3.4. leidžiama vykdyti specialiuose projektuose numatytas vandens ekosistemų struktūros atkūrimo ir formavimo priemones;
  - 10.3.5. leidžiama lankytis mokomaisiais ir pažintiniais tikslais.
- 11. Rezervatiniai architektūriniai (archeologiniai) kompleksai - tai ypač didelės kultūrinės vertės teritorijos, turinčios daugiausia istorinės informacijos, aukščiausią meninės brandos lygį ir autento laipsnį ir paverstos arba verstinos etnokultūros muziejais. Norint jas išlaikyti kuo autentiškesnes, taikomos paminklosauginės konservacinės-restauracinės priemonės. Jų teritorijose išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:
  - 11.1. kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų) kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:
    - 11.1.1. maksimaliai saugant kultūros paveldo autentiškumą, leidžiama vykdyti būtinus konservavimo, restauravimo ir remonto darbus;
    - 11.1.2. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus;
    - 11.1.3. leidžiama įrengti muziejines ekspozicijas;
    - 11.1.4. leidžiama ir skatinama lankytis pažintiniais tikslais;
  - 11.2. dirbtinai formuojamų materialiosios etnokultūros muziejų (skansenų) kraštovaizdžio tvarkymo zona. Tai specialiai atkurtų arba iš įvairių vietovių į vieną vietą sukeltų etnoarchitektūros paminklų kompleksas, kuriame veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas (Žin., 1995, Nr. [53-1292](#); 2003, Nr. 59-2638). Joje:
    - 11.2.1. gali būti vykdomi būtini konservavimo, restauravimo ir remonto darbai;
    - 11.2.2. leidžiama atlikti mokslinius tyrimus ir stebėjimus, vykdyti monitoringą, inventorizuoti saugomus kompleksus ir objektus;
    - 11.2.3. leidžiama įrengti muziejines ekspozicijas;
    - 11.2.4. leidžiama ir skatinama lankytis pažintiniais tikslais.
- 12. Papildomi apribojimai gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijoms šiame reglamente nenustatomi. Jose gali būti išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:
  - 12.1. griežtos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ji gali būti nustatoma kultūros paveldo objektų teritorijose ir gamtos paveldo objektuose (saugomuose gamtinio kraštovaizdžio objektuose), reikalinguose griežto apsaugos ir naudojimo režimo;
  - 12.2. reguliuojamos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ji gali būti nustatoma kultūros paveldo objektų teritorijose ir gamtos paveldo objektuose (saugomuose gamtinio kraštovaizdžio objektuose), pirmiausia hidrografiniuose ar geomorfologiniuose objektuose, kurių teritorijose tikslinga palaikyti tradicines (įprastas) naudojimo formas, užtikrinančias nustatytosios vertės išsaugojimą, ir gerinti šių vertybių eksponavimo sąlygas.

III. MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO ZONŲ REGLAMENTAS

- 13. Išskiriamos šios miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupės:
  - 13.1. ekosistemų apsaugos miškai;

13.2. rekreaciniai miškai;

13.3. apsauginiai miškai;

13.4. ūkiniai miškai.

14. Ekosistemų apsaugos miškai - tai telmologinių, pedologinių, botaninių-zoologinių, zoologinių ir botaninių draustinių, taip pat kraštovaizdžio, geomorfologinių ir hidrografinių draustinių ir ekologinės apsaugos zonų miškai su vertingomis biocenozėmis, retomis augalų, gyvūnų ir grybų rūšimis, taip pat atkuriamųjų sklypų miškai. Ekosistemų apsaugos miškuose taikomi teisės aktų, reglamentuojančių naudojimą IIA grupės miškuose, reikalavimai. Juose išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

14.1. išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurios reglamentas dažniausiai taikomas gamtinių ir kompleksinių draustinių teritorijose. Joje:

14.1.1. draudžiama vykdyti pagrindinius plynus kirtimus;

14.1.2. gamtinę brandą pasiekę medynai gali būti kertami pagrindiniais neplynais kirtimais;

14.1.3. leidžiama vykdyti specialius aplinką formuojančius kirtimus, jeigu reikia sudaryti tinkamas saugomų biotos ar kitų kraštovaizdžio elementų egzistavimo ir eksponavimo sąlygas;

14.1.4. stichinių arba biotinių veiksnių sudarkyti, blogos sanitarinės būklės medynai kertami neplynais arba plynais sanitariniais kirtimais;

14.1.5. sanitariniai, ugdymo ir kiti kirtimai vykdomi rudenį ir žiemą (nuo rugsėjo 1 d. iki kovo 1 d.). Sanitariniai kirtimai ištikus stichinei nelaimei ir masiškai plintant kenkėjams gali būti vykdomi ir kitu metų laiku;

14.1.6. miškas atkuriamas laikantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 659 (Žin., 2004, Nr. [39-1280](#)), reikalavimų;

14.1.7. leidžiama rinkti nemedieninius miško išteklius, medžioti atsižvelgiant į ekosistemos apsaugos reikalavimus;

14.1.8. skatinama nenaudoti pesticidų, trąšų;

14.1.9. draudžiama statyti pastatus ir plėtoti inžinerinę infrastruktūrą, paversti miško žemę kitomis naudmenomis, taip pat eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

14.1.10. į ekosistemas saugančius miškus patenkančios pelkės neįtraukiamos į valstybės naudingųjų iškasenų išteklių balansą;

14.2. atkuriančio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurios reglamentas taikomas gamtinių ar kompleksinių draustinių dalyse, atkuriamuosiuose sklypuose, siekiant sudaryti juose sąlygas atkurti gamtos išteklius atitinkamomis miško rūšinės ir erdvinės struktūros formavimo priemonėmis, taip pat degraduotas arba išnykusias biocenozės struktūras pagal gamtotvarkos planus ar projektus.

15. Rekreaciniai miškai - tai miškai, kurių svarbiausia funkcija yra žmogaus rekreacinių poreikių tenkinimas ir poilsavimo sąlygų sudarymas. Rekreaciniuose miškuose taikomi teisės aktų, reglamentuojančių naudojimą IIB grupės miškuose, reikalavimai. Juose išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

15.1. ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:

15.1.1. palaikoma artima natūraliai miško rūšinė sudėtis ir struktūra;

15.1.2. vykdomos aplinkos formavimo, sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo ir medynų atsparumo didinimo priemonės;

15.1.3. gerinamos rekreacinės savybės, atveriami reginiai, atraktyvūs ir lankomi objektai, kuriant minimalią rekreacinę infrastruktūrą;

15.1.4. gamtinę brandą pasiekę medynai gali būti kertami pagrindiniais neplynais kirtimais. Leidžiama vykdyti visų rūšių ugdymo, sanitarinius ir aplinką formuojančius kirtimus;

15.1.5. kertama ne per poilsavimo sezoną, išskyrus stichinių arba biotinių veiksnių sudarkytus medynus. Blogos sanitarinės būklės, sudarkyti stichinių arba biotinių veiksnių medynai kertami neplynais arba plynais sanitariniais kirtimais;

15.1.6. draudžiama naudoti pesticidus. Masiškai plintant kenkėjams, leidžiama naudoti biopreparatus ir selektyvinio veikimo insekticidus;

15.1.7. leidžiama rinkti nemedieninius miško išteklius;

15.1.8. draudžiama statyti statinius ir plėtoti inžinerinę infrastruktūrą, paversti miško žemę kitomis naudmenomis;

15.1.9. stovyklavietės gali būti įrengiamos tik saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose prie vandens ir dviračių turizmo trasų;

15.1.10. medžioklė ribojama, per vasaros sezoną draudžiama;

15.2. intensyvaus pritaikymo (poilsio parkų) kraštovaizdžio tvarkymo zona. Joje:

15.2.1. leidžiama formuoti intensyviai poilsiui pritaikytą būdingą poilsio parkui miško rūšinę sudėtį ir struktūrą, atverti reginius;

15.2.2. rekreacinę aplinką leidžiama formuoti neplynais (grupiniais-atvejniais ir atrankiniais) kirtimais, želdinti stambiais sodmenimis;

15.2.3. leidžiama formuoti tankų rekreacinės infrastruktūros tinklą;

15.2.4. gamtinę brandą pasiekę medynai gali būti kertami pagrindiniais neplynais kirtimais. Leidžiama vykdyti visų rūšių ugdymo, sanitarinius ir kraštovaizdžio formavimo kirtimus;

15.2.5. kertama ne per poilsivimo sezoną, išskyrus stichinių arba biotinių veiksnių sudarkytus medynus. Blogos sanitarinės būklės, sudarkyti stichinių arba biotinių veiksnių medynai kertami neplynais arba plynais sanitariniais kirtimais;

15.2.6. draudžiama naudoti pesticidus. Masiškai plintant kenkėjams, leidžiama naudoti biopreparatus ir selektyvinio veikimo insekticidus;

15.2.7. medžioklė ribojama, per vasaros sezoną draudžiama.

16. Apsauginiai miškai - tai ekologinės apsaugos zonų, geologinių, geomorfologinių, hidrografinių ir kultūrinių draustinių, kraštovaizdžio draustinių miškai, kuriuose nėra biologinių vertybių, kitos gamtinio karkaso teritorijos. Apsauginiams miškams taikomi teisės aktų, reglamentuojančių naudojimą III grupės miškuose, reikalavimai. Išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

16.1. bendrojo apsauginio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma miškuose, esančiuose vandenviečių, kurortų, intensyvaus karsto apsaugos, buferinės apsaugos ir vizualinės apsaugos zonose, geologiniuose, geomorfologiniuose, hidrografiniuose, kultūriniuose draustiniuose, biosferos monitoringo teritorijose, taip pat kraštovaizdžio draustinių dalyse, kuriose nėra biologinių vertybių. Šioje zonoje ūkininkaujama stengiantis išlaikyti produktyvius, augavietės sąlygas atitinkančius medynus. Joje:

16.1.1. leidžiama vykdyti neplynus ir nedidelio ploto (iki 5 hektarų) plynus pagrindinius, ugdymo ir sanitarinius kirtimus;

16.1.2. pagrindiniai kirtimai vykdomi rudenį ir žiemą, kitokie kirtimai gali būti vykdomi visus metus, išskyrus paukščių perėjimo periodą (nuo kovo 1 d. iki liepos 1 d.);

16.1.3. rengiant specialiuosius planus (tvarkymo planus, miškotvarkos projektus, kitus), gali būti numatomi reginius formuojantys kirtimai;

16.1.4. miškas atkuriamas laikantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 659, reikalavimų;

16.1.5. kovoti su miško kenkėjais leidžiama ūkinėmis, biologinėmis ir ribotai cheminėmis priemonėmis;

16.1.6. leidžiama rinkti nemedieninius miško išteklius, medžioti;

16.1.7. stovyklavietės gali būti įrengiamos tik saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose prie vandens ir dviračių turizmo trasų;

16.2. specializuoto apsauginio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma apsauginiuose miškuose, esančiuose rezervatų apsaugos zonose, vandens telkinių, laukų ir miško masyvų apsaugos zonose, taip pat geologinių, geomorfologinių, hidrografinių, kultūrinių, kraštovaizdžio draustinių dalyse. Joje:

16.2.1. atsižvelgiant į vietos sąlygas ir apsaugos tikslus, gali būti draudžiama vykdyti plynus pagrindinius kirtimus;

16.2.2. draudžiama naudoti trąšas;

16.2.3. miškas atkuriamas laikantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 659, reikalavimų.

17. Ūkinių miškų zonose taikomi miškų ūkio veiklos reikalavimai, nustatyti teisės aktų, reglamentuojančių naudojimą IV grupės miškuose. Joje:

17.1. leidžiama vykdyti visų rūšių kirtimus. Plynų kirtimų biržės negali būti didesnės kaip 8 hektarai;

17.2. leidžiama naudoti trąšas ir pesticidus;

17.3. draudžiama sakinti medynus ir įrengti naujas sausinimo sistemas;

17.4. draudžiama veisti plantacinius miškus, taikomos tradicinio ūkininkavimo priemonės;

17.5. miškas atkuriamas laikantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 659, reikalavimų;

17.6. leidžiama rinkti nemedieninius miško išteklius, medžioti.

IV. ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO ZONŲ REGLAMENTAS

18. Išskiriamos šios žemės ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupės:

18.1. ekosistemas saugančios agrarinės teritorijos;

18.2. rekreacinės agrarinės teritorijos;

18.3. apsauginės agrarinės teritorijos;

18.4. ūkinės agrarinės teritorijos.

19. Ekosistemas saugančios agrarinės teritorijos - tai žemės ūkio teritorijos, kuriose yra saugomų ar saugotinų biotos objektų, esančios botaniniuose, zoologiniuose, botaniniuose-zoologiniuose, taip pat kraštovaizdžio draustiniuose. Išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

19.1. ekosistemas išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona.

Joje:

19.1.1. išlaikomas tradicinis istoriškai paveldėtas agroekosistemos pobūdis;

19.1.2. draudžiama naikinti natūralią augaliją ir gyvūniją, saugoma biologinė įvairovė;

19.1.3. draudžiama apsodinti ar transformuoti į kitas naudmenas natūralias pievas ir ganyklas;

19.1.4. draudžiama keisti hidrologinį režimą;

19.1.5. draudžiama statyti statinius, nesusijusius su ekosistemų apsauga;

19.1.6. skatinama nenaudoti trąšų, pesticidų, kitų chemikalų;

19.1.7. jeigu ši zona išskiriama polderiuose, papildomai draudžiama suarti ar persėti pievas, rengti galvijų vasaros aikštes, šlapiose klampiose vietose reguliuojamas gyvulių ganyimo intensyvumas, neleidžiama užaugti krūmams. Pievas skatinama pradėti šienauti ne anksčiau kaip po liepos 1 d. (pasibaigus paukščių perėjimo periodui);

19.2. ekosistemas atkuriančio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona. Joje:

19.2.1. leidžiama vykdyti specialius gamtinio komplekso struktūros, kurią pakeitė ūkinė veikla, atkūrimo darbus;

19.2.2. tikslingai formuojama specialioms funkcijoms pritaikyta natūrali gamtinė aplinka;

19.2.3. jeigu ši zona išskiriama polderiuose, papildomai draudžiama suarti ar persėti pievas, rengti galvijų vasaros aikštes, nesutvarkius nuotekų surinkimo ir kenksmingumo šalinimo įrenginių; siurbti vandenį propeleriniais siurbliais, kai neįrengtos žuvų apsaugos priemonės (tinklai, gaudyklės, kitos), pievas rekomenduojama pradėti šienauti ne anksčiau kaip birželio 15 dieną, šlapiose klampiose vietose reguliuojamas gyvulių ganyimo intensyvumas, skatinama nenaudoti pesticidų ir kitų chemikalų.

20. Rekreacinės agrarinės teritorijos - tai agrarinės funkcijos nepraradusios sodų bendrijų teritorijos, taip pat vaizdingos agrarinės paežerių ar paupių teritorijos (agroparkai), intensyviai naudojamos poilsiui, dažniausiai apsistojus pas vietos gyventojus. Išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

20.1. ekstensyvaus pritaikymo kraštovaizdžio tvarkymo zona. Joje:

20.1.1. leidžiama vykdyti darbus, didinančius vietovės estetinį potencialą (patrauklumą), kraštovaizdį formuoti specialiomis kraštovaizdžio architektūros priemonėmis;

20.1.2. gerinamos vietovių pažintinio eksponavimo sąlygos;

20.1.3. didinami želdinių plotai;

20.1.4. laikomasi bendrųjų ekologinės apsaugos principų;

20.1.5. skatinama kaimo turizmo plėtra;

20.2. intensyvaus pritaikymo kraštovaizdžio tvarkymo zona - specializuotos rekreacinės agrarinės teritorijos-agrorekreaciniai gamybiniai kompleksai.

21. Apsauginės agrarinės teritorijos (įsiterpusios miškuose) - tai apsauginėse draustinių zonose esančios agrarinės žemės. Išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

21.1. bendrojo apsauginio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ji išskiriama nuo stambesnių vandens telkinių nutolusiose apsaugines (ypač buferines) funkcijas atliekančiose agrarinėse teritorijose, dažniausiai esančiose takoskyrinėse juostose, kuriose ūkininkaujama nepažeidžiant bendrųjų gamtinio karkaso teritorijų apsaugos interesų, taip pat intensyvaus karsto apsaugos ir vizualinės apsaugos zonose. Pagrindinė tvarkymo kryptis - sukurti ir išlaikyti produktyvias agroekosistemas, užtikrinant gamtinio kraštovaizdžio stabilumą ir ekologinės kompensacijos galimybes. Joje:

21.1.1. draudžiama naikinti medžių grupes, keisti į žemės ūkio naudmenas kaip miško žemė inventorizuotus plotus ir krūmynus buvusiose žemės ūkio naudmenose, išskyrus tvarkymo priemones, skirtas biologinei įvairovei apsaugoti;

21.1.2. draudžiama sausinti ir versti kitomis naudmenomis pelkutes, didesnes kaip 0,5 hektaro, ir jų apypelkius, naikinti ar keisti pelkių augaliją, kasti durpes, kultūrinti ir versti kitomis naudmenomis natūralias pievas;

21.1.3. rekomenduojama ir skatinama didinti miško želdinių plotą, žemėtvarkos projektuose numatoma formuoti vietinės reikšmės gamtinio karkaso elementų tinklą;

21.1.4. leidžiama remontuoti esamas ir įrengti naujas sausinimo sistemas, išskyrus atvejus, numatytus šių Reglamentų 21.1.2 punkte;

21.1.5. jeigu ši zona išskiriama polderiuose, papildomai draudžiama suarti pievas, tačiau leidžiama persėti žolyną, draudžiama įrengti galvijų vasaros aikštes, nesutvarkius nuotekų surinkimo ir kenksmingumo šalinimo įrenginių, pievos šienaujamos ir nuolat ganomos, skatinama nenaudoti pesticidų ir kitų chemikalų;

21.2. specializuoto apsauginio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ji išskiriama agrarinėse teritorijose, kuriose numatyti papildomi specialieji bendrosios vandens telkinių, dirvožemio, ekologinės apsaugos, taip pat sanitarinės ir fizinės apsaugos reikalavimai, kai tikslinga plėtoti tradicinį žemės ūkį, technologiškai neprieštaraujantį vandenų ir dirvožemio apsaugos arba atitinkamų draustinių (kraštovaizdžio, geomorfologinių ir kitų) apsaugos ir naudojimo režimui. Joje:

21.2.1. skatinama netręšti natūralių pievų ir ganyklų;

21.2.2. rekomenduojama ir skatinama ekologinė arba priešerozinė žemdirbystė.

22. Ūkinės agrarinės teritorijos - tai nepasižyminčios gamtinėmis vertybėmis ar svarbiomis apsauginėmis funkcijomis agrarinės teritorijos. Išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

22.1. tradicinio gamybinio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona. Joje:

22.1.1. plėtojamas esamas tradicinis žemės ūkis, iš esmės nekeičiantis įprastos agrarinio kraštovaizdžio struktūros;

22.1.2. jeigu ši zona išskiriama polderiuose, papildomai draudžiama ūkinių naudmenų aliuviniuose dirvožemiuose vienam hektarui naudoti daugiau kaip 60 kilogramų azoto ir 15 kilogramų fosforo veikliosios medžiagos (PO5), pievų suarimas ir persėjimas neribojamas;

22.2. plantacinio gamybinio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje plėtojamas esamas tradicinis žemės ūkis, iš esmės nekeičiantis įprastos agrarinio kraštovaizdžio struktūros.

V. KITOS PASKIRTIES ŽEMĖS KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO ZONŲ REGLAMENTAS

23. Kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos pagal naudojimo būdą yra:

23.1. gyvenamosios ir visuomeninės paskirties;

23.2. rekreacinės;

23.3. eksploatacinės (gavybinės);

23.4. pramoninės-komunalinės;

23.5. komunikacinės-inžinerinės;

23.6. edukacinės;

23.7. gynybinės (karinės).

24. Gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos - tai miestų, miestelių ir kaimų užstatytos teritorijos. Jose siekiama išsaugoti istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio, urbanistinių ir architektūrinių jo elementų vertės požymius, tradicines architektūros formas ir mastelį. Išskiriamos šios gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupės:

24.1. kultūros paveldo požiūriu vertingi miestai, miesteliai, kaimai ar jų dalys;

24.2. rekreaciniai miestai, miesteliai, kaimai ar jų dalys;

24.3. apsauginių teritorijų miestai, miesteliai, kaimai ar jų dalys;

24.4. bendrojo tvarkymo miestai, miesteliai, kaimai ar jų dalys.

25. Kultūros paveldo požiūriu vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių reglamentą formuoja pasirinkti architektūrinio tvarkymo principai, kurių laikantis pasiekama atitinkamų architektūrinio tvarkymo rezultatų. Šioms zonoms nustatomi ir bendrieji kultūrinio kraštovaizdžio vertybių išsaugojimo reikalavimai kraštovaizdžio architektūros (erdvių formavimo) požiūriu, t.y. erdvinės sąrangos ir erdvinių ryšių reikalavimai. Pagal architektūrinę specifiką išskiriamos:

25.1. kraštovaizdžio išsaugančiojo tvarkymo zona, kuri išskiriama paminklinę vertę turinčiuose miestuose, miesteliuose, kaimuose ar jų dalyse, tvarkomuose konservavimo, restauravimo ir atkūrimo priemonėmis pagrįstu būdu, atitinkančiu Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių įstatyme numatytą restauravimo-atkūrimo režimą. Joje:

25.1.1. vykdomi konservavimo, restauravimo ir atkūrimo darbai, užtikrinantys etnoarchitektūros vertybių išsaugojimą;

25.1.2. draudžiama statyba, pažeidžianti miestą, miestelį ar kaimą kaip vientisą architektūrinį kompleksą ir jo tradicinius ryšius su gamtine aplinka;

25.1.3. teisės aktų nustatytais atvejais tvarkymo darbai gali būti atliekami laikantis riboto imitavimo principo;

25.1.4. darbai vykdomi pagal projektus, numatančius konkrečias architektūrinės ir gamtinės aplinkos formavimo priemones;

25.2. kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo zona, kurioje svarbūs etnokultūrinio kraštovaizdžio elementai tvarkomi renovavimo ir imitavimo priemonėmis pagrįstu būdu. Tokių kaimų ir miestelių apsaugos ir tvarkymo reglamento pagrindinis tikslas yra bendro vaizdo ir vizualinių ryšių su aplinka tradicinio pobūdžio išsaugojimas. Joje:

25.2.1. vykdomi renovavimo, imitavimo, taip pat dalinio regeneravimo, restauravimo ir transformavimo darbai, kuriais užtikrinamas dalinis tradicinės architektūros išsaugojimas;

25.2.2. teisės aktų nustatyta tvarka gali būti saugomas esamas užstatymo charakteris (tiek statant naujus, tiek rekonstruojant senus pastatus) ir neužstatyta erdvė aplink kaimus ar miestelius;

25.2.3. orientuojamasi į imituojančius arba kopijuojančius tradicinę regioninę architektūrą mažaaukščius pastatus su dvišlaičiu stogu;

25.2.4. išsaugomi storesni kaip 10 centimetrų skersmens ir (ar) svarbūs gyvenvietės struktūrai želdiniai ir jų grupės (ne vaismedžiai), jeigu kitaip nenustatyta teisės aktuose;

25.2.5. visomis galimomis priemonėmis (perdažant, uždengiant želdiniais, kitaip) mažinamas neigiamas vizualinis netradicinės architektūros statinių poveikis;

25.3. kraštovaizdžio pertvarkomojo tvarkymo zona, kurioje miestų ir miestelių dalys, išsaugojusios urbanistiniu požiūriu vertingus planinės struktūros elementus, tačiau jau praradusios architektūrinę užstatymo vertę, tvarkomos transformavimo ir renovavimo priemonėmis pagrįstu

būdu. Šioje zonoje pagrindinis išsaugojimo objektas yra miestelio (jo dalies) plano struktūra ar jos elementai. Joje:

25.3.1. vykdomi užstatymo transformavimo ir renovavimo darbai privalo užtikrinti urbanistiniu požiūriu vertingo gatvių tinklo, aikščių ar kitų planinės struktūros elementų išsaugojimą;

25.3.2. leidžiama formuoti vietos sąlygas atitinkantį architektūrinių elementų kompleksą;

25.3.3. detaliuosiuose miestų, miestelių, kaimų ir jų dalių planuose numatoma išsaugoti pavienius kultūros paveldo požiūriu ypač vertingus objektus.

26. Rekreaciniai miestai, miesteliai, kaimai ar jų dalys - tai gyvenvietės, kurių tvarkymo reglamentą formuojančiais prioritetiniais interesais pripažįstami rekreaciniai, taip pat esamos arba perspektyvinės vasarvietės, kuriose rekreacinės aplinkos kokybės užtikrinimas yra svarbiausias jų kraštovaizdžio formavimo uždavinys. Išskiriamos:

26.1. ekstensyvaus (palaikomojo) tvarkymo kraštovaizdžio tvarkymo zona. Joje:

26.1.1. išlaikomas esamas užstatymo pobūdis, tradicinė kaimiška aplinka, propaguojama tradicinė gyvensena, kultūrinio kraštovaizdžio tvarkymo tradicijos;

26.1.2. vykdomos priemonės (daugiausia renovacijos), padedančios gerinti poilsio sąlygas;

26.1.3. kaimuose skatinama sodybas pertvarkyti į kaimo turizmo sodybas;

26.2. intensyvaus (formuojančiojo) tvarkymo kraštovaizdžio tvarkymo zona. Joje:

26.2.1. galima tikslingai keisti esamo užstatymo pobūdį, tvarkyti želdinius taip, kad nebūtų pažeidžiamos estetinės kraštovaizdžio vertybės ir nebūtų daroma vizualinė įtaka artimoje aplinkoje esančioms vertybėms;

26.2.2. naujos statybos ir tvarkymo priemonės (daugiausia transformacijos ir renovacijos) turi iš esmės gerinti poilsio sąlygas ir aplinkos kokybę;

26.2.3. plėtojamas intensyvus rekreacinis naudojimas, sodybos pertvarkomos į vasarnamius, kaimuose - į kaimo turizmo sodybas.

27. Apsauginių teritorijų miestai, miesteliai, kaimai ar jų dalys - tai draustiniuose ir ekologinės apsaugos zonose esančios gyvenvietės, nepasižyminčios kultūros paveldo vertybėmis ar rekreacinėmis funkcijomis, tačiau galinčios veikti kitas šalia esančias vertingas teritorijas. Jose išskiriamos:

27.1. sugriežtinto geoekologinio reguliavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma visose kompaktiškose gamtiniame karkase esančiose gyvenvietėse, taip pat ekologinės apsaugos zonoje, neturinčioje kitų specialių tikslų. Joje:

27.1.1. vykdomos priemonės, užtikrinančios gyvenviečių gyvenamosios aplinkos ekologinę kokybę ir jos gerinimą, bendrą aplinkos geoekologinio stabilumo išsaugojimą ir palaikymą;

27.1.2. saugomi ir plečiami gyvenviečių ir jų artimosios aplinkos želdiniai, gerinama pritaikant rekreacijos reikmėms jų rūšinė sudėtis;

27.2. sugriežtinto vizualinio reguliavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma geologiniuose, geomorfologiniuose, hidrografiniuose ir kraštovaizdžio draustiniuose, vizualinės ir buferinės apsaugos zonose esančiose gyvenvietėms ar jų dalyse. Joje:

27.2.1. išlaikomas esamas vizualinis gyvenviečių pobūdis, nekeičiamas užstatymo intensyvumas, plotas, nedidinamas aukštingumas, nesodinami želdiniai, galintys užstoti ar trukdantys apžvelgti saugomus objektus ar kompleksus;

27.2.2. didinamas kraštovaizdžio erdvinės struktūros raiškumas, ypač šiuo požiūriu reikšmingose vizualinės apsaugos teritorijose;

27.2.3. saugomas natūralus reljefo raiškumas ir pobūdis.

28. Bendrojo tvarkymo miestuose, miesteliuose, kaimuose ar jų dalyse išskiriamos:

28.1. ekstensyvaus tvarkymo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:

28.1.1. palaikomas bendras susiformavęs užstatymo pobūdis ir urbanistinė struktūra;

28.1.2. vykdant statybas, aplinka radikalai nepertvarkoma, apsiribojama daugiausia renovacijos priemonėmis;

28.2. intensyvaus tvarkymo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma didesnę plėtros potencialą turinčiose ūkinėse gyvenvietėse. Joje:

28.2.1. leidžiama iš esmės keisti užstatymo pobūdį;

28.2.2. vykdant statybas, gali būti keičiama urbanistinė aplinka.

29. Rekreacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų teritorijose tvarkymą lemia numatytų rekreacinių funkcijų poreikis. Rekreacinių teritorijų apsaugos ir tvarkymo darbai vykdomi pagal specialiuosius ir detaliuosius planus, išskyrus naujų statinių statybą kaimo turizmo paslaugoms teikti, esamų individualių gyvenamųjų pastatų ir sodybų rekonstravimą ir pritaikymą kaimo turizmo poreikiams pagal teisės aktų nustatyta tvarka parengtus ir patvirtintus projektus. Turi būti užtikrinamas šių teritorijų prieinamumas lankytojams, poilsiautojų saugumas, reikiamos poilsavimo sąlygos, negalima bloginti fizinių rekreacinių kraštovaizdžio savybių, naikinti jo estetinio potencialo, statyti su rekreacija nesusijusių pastatų ir įrenginių. Išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

29.1. subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zona.

Joje:

29.1.1. draudžiama statyti poilsio pastatus;

29.1.2. leidžiama įrengti poilsia vietas, sustojimo aikšteles ir maudykles;

29.1.3. leidžiama formuoti tik minimalią rekreacinę infrastruktūrą, išsaugant gamtinę aplinką, natūralų kraštovaizdį;

29.1.4. draudžiama žaloti ir naikinti rekreacinę įrangą, trukdyti ilsėtis;

29.2. urbanizuotos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zona. Joje:

29.2.1. statomi stovyklaviečių, kempingų, turizmo centrų, poilsio namų ar kitokių stacionarių rekreacinių statinių kompleksai;

29.2.2. kuriama intensyviai lankyti pritaikyta aplinka, rekreacinė inžinerinė infrastruktūra;

29.2.3. rekreaciniais interesais gali būti keičiamas gamtinės aplinkos pobūdis.

30. Eksploatacinės (gavybinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos - tai gavybai naudojami durpynai, nerūdinių statybinių medžiagų karjerai ir vandenviečių teritorijos. Jose teritorijos tvarkomos pagal kasybos, naudingųjų iškasenų eksploatavimo technologijų reikalavimus; orientuojamasi į perspektyvinius, regeneravimo arba rekultivavimo poreikius. Papildomi apribojimai šiame reglamente nenustatomi. Išskiriamos:

30.1. subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos eksploatacinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona;

30.2. transformuojamos aplinkos eksploatacinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona.

31. Pramoninės-komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos - tai saugomose teritorijose esantys energetikos, pramonės, komunalinės infrastruktūros objektai. Šios teritorijos tvarkomos pagal atliekamų funkcijų technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus; gamybinių kompleksų veikla turi būti derinama su saugomų teritorijų interesais. Papildomi apribojimai šiame reglamente nenustatomi. Išskiriamos:

31.1. ekstensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių- komunalinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona;

31.2. intensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių- komunalinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona.

32. Komunikacinės-inžinerinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos - tai saugomose teritorijose esantys stambesnių transporto ir inžinerinės infrastruktūros objektų sklypai. Šios teritorijos tvarkomos pagal atliekamų funkcijų, technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus; esamų objektų veikla turi būti derinama su saugomos teritorijos interesais ir griežtai kontroliuojama. Papildomi apribojimai šiame reglamente nenustatomi. Išskiriamos:

32.1. ekstensyviai technogenizuotos aplinkos komunikacinių- inžinerinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona;

32.2. intensyviai technogenizuotos aplinkos komunikacinių- inžinerinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona.

33. Edukacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos - tai saugomose teritorijose esantys mokslo ir muziejinių įstaigų kompleksų sklypai. Šios teritorijos tvarkomos mokslo ir

švietimo plėtojimo reikmėms, jose skatinama kurti reikiamas lauko ekspozicijas, užtikrinamos edukacinio jų lankymo sąlygos. Papildomi apribojimai šiame reglamente nenumatomi. Išskiriamos:

- 33.1. subnatūralios (neurbanizuotos) aplinkos edukacinė kraštovaizdžio tvarkymo zona;
- 33.2. urbanizuotos aplinkos edukacinė kraštovaizdžio tvarkymo zona.

34. Gynybinės (karinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos - tai saugomose teritorijose esančios krašto apsaugai skirtos teritorijos. Jose galimi kirtimai keliams ir infrastruktūros objektams, numatytiems teritorijų planavimo dokumentuose, įrengti, parenkant vietą infrastruktūros objektams, būtina atsižvelgti į kirstinų medynų brandumą, skalsumą, rūšinę sudėtį ir kitas taksacines charakteristikas; pažintinio turizmo reikmėms gali būti keičiamas gamtinės aplinkos pobūdis. Papildomi apribojimai šiame reglamente nenumatomi. Išskiriamos:

- 34.1. subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos gynybinė (karinė) kraštovaizdžio tvarkymo zona;
- 34.2. urbanizuotos aplinkos gynybinė (karinė) kraštovaizdžio tvarkymo zona.

VI. VANDENS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS TVARKYMO ZONŲ REGLAMENTAS

35. Išskiriamos šios vandens ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupės:

- 35.1. ekosistemas saugantys vandenys;
- 35.2. rekreaciniai vandenys;
- 35.3. bendro naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenys;
- 35.4. ūkiniai vandenys.

36. Ekosistemas saugantys vandenys - tai vertingomis vandenų biocenozėmis ir rūšimis pasižymintys gamtinių ir kompleksinių draustinių vandens telkiniai. Juose išskiriamos:

- 36.1. išsaugančio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:
  - 36.1.1. draudžiama veikla, galinti pakenkti hidroekosistemų stabilumui;
  - 36.1.2. draudžiama naikinti saugomus vandenų biotos objektus;
  - 36.1.3. ribojamas žvejybos intensyvumas, gali būti reguliuojama rekreacija, neigiamai veikianti saugomų objektų ir kompleksų būklę ir atsparumą;
  - 36.1.4. vykdomos ir skatinamos priemonės vandens telkinių ekosistemų stabilumui palaikyti;
- 36.2. atkuriančio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma biologinės įvairovės apsaugos požiūriu svarbiuose vandens telkiniuose, kurių hidrobiocenozės dėl žmogaus ūkinės veiklos paveiktos degradacijos procesų. Būtina parengti ir vykdyti specialias tokių vandens telkinių ekosistemų atkūrimo programas.

37. Rekreaciniai vandenys - tai išimtinai rekreaciniams tikslams naudojami vandens telkiniai ar jų dalys. Išskiriamos:

- 37.1. ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:
  - 37.1.1. rekreaciniai vandenys tvarkomi hidroparkų formavimo principais;
  - 37.1.2. pakrantė parengiama rekreaciam naudojimui;
  - 37.1.3. akvatorijos išlaikomos subnatūralios, neperkraunamos inžineriniais įrenginiais;
- 37.2. intensyvaus rekreacinio pritaikymo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kurioje:
  - 37.2.1. kuriama komfortiška numatytų rūšių vandens rekreacijos aplinka;
  - 37.2.2. akvatorijos pritaikomos ypač intensyviai naudoti;
  - 37.2.3. pakrantėse gali būti sukurta intensyvi rekreacinė inžinerinė infrastruktūra.

38. Bendro naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenys - tai ypatingų apsaugos ar naudojimo priemonių nereikalingi vandens telkiniai. Išskiriamos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

- 38.1. ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma hidrografinių ir kraštovaizdžio draustinių vandens telkiniuose. Joje:
  - 38.1.1. draudžiama pertvarkyti kranto linijas ir vagas, keisti vandens lygį;
  - 38.1.2. draudžiama veikla, galinti pakeisti bendrą gamtinį kompleksą pobūdį;

38.2. intensyvaus apsauginio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma ne draustiniuose esančiuose stambiuose bendro naudojimo vandens telkiniuose, neturinčiuose specialių apribojimų. Šis reglamentas atitinka bendrąją šalyje nustatytą atvirų vandens telkinių naudojimo tvarką, užtikrinančią jų, kaip gamtinio karkaso elementų, išsaugojimą ir svarbiausių ekokompensacinių funkcijų atlikimą.

39. Ūkiniai vandenys - tai tvenkininei žuvininkystei, pramonei ar kitokiam intensyviam ūkiniam naudojimui skirti vandens telkiniai. Išskiriamos:

39.1. subnatūralaus ūkininkavimo (akvakultūros ežerai, kiti) kraštovaizdžio tvarkymo zona, tvarkoma pagal žuvininkystės technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus;

39.2. tvenkininio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, kuri nustatoma akvakultūros tvenkiniuose ir tvarkoma pagal žuvininkystės technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus, taip pat gali būti išskiriama tvenkininio ūkininkavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona, nustatoma verslinės žuvininkystės tvenkiniuose, esančiuose ypatingoje bioekologinėje situacijoje - paukščių migracijos keliuose. Joje gamybinė veikla papildomai turi būti derinama su migruojančios ornitofaunos apsaugos interesais.
